

Els polítics com a solució

JORDI GARCIA-PETIT / Jurista i membre de la Reial Acadèmia de Doctors
AVUI, 21 de gener del 2010

D'un temps ençà, la mala premsa habitual que tenen els polítics s'ha intensificat. Dia rere dia trobareu als mitjans escrits de totes les tendències comentaris que assenyalen els polítics en general com a part major del problema de les nostres societats. A les ràdios els tertulians ho esbomben sense parar i a la xarxa milers de pàgines escarneixen sense reserva els polítics. Els comentaris més indulgents consideren els polítics un mal necessari o inevitable. Aquesta opinió negativa generalitzadora, indiscriminada, ha amarat ja la ciutadania, segons el que mostren les enquestes. En suma, sembla com si es volgués promoure l'extinció dels polítics. Si fos així, ¿què -més que qui- els reemplaçaria, car qualsevulla fórmula de govern de la societat, des de la dictadura a l'autogestió, requeriria funcions polítiques executades, doncs, per polítics"?

A LA FRIVOLITAT DE TAN INJUSTA generalització hem d'oposar-hi rigor i un toc d'atenció: en el sistema polític democràtic carregar contra els qui s'ocupen dels afers públics de l'organització i de l'administració de l'Estat és carregar contra la democràcia com a sistema polític. És cert que un determinat nombre de polítics per la seva ineficàcia els uns i la seva corrupció uns altres han desprestigiats la funció i han contaminat la imatge del conjunt dels polítics. Ara bé, el funcionament de l'Estat, en tots els seus nivells, institucions, òrgans i relacions exteriors, d'una societat desenvolupada necessita l'existència i actuació de milers de representants dels ciutadans, que no altra cosa són els polítics. Seria absurd suposar que tots ells són un problema. La immensa majoria dels

polítics de la societat democràtica, sotmesa a nombrosos controls institucionals i espontanis, compleixen les seves funcions amb una eficàcia notable i una honradesa immaculada, i això en condicions i circumstàncies sovint no gens fàcils.

EL POLÍTIC D'AVUI DIA, EN COMPARACIÓ amb el de dècades passades, ha d'actuar en un context ple de nous elements i reptes: la publicitat, que fa anodina la legítima propaganda política i marca les tècniques de comunicació; internet, que pot ser utilitzat com a fòrum lliure i estimulants i com a plataforma per a la crítica demagògica; el canvi cultural que comporta una actitud del ciutadà menys deferent envers l'autoritat dels actors de la política; una societat com més va més exigent en les demandes als governants; uns ciutadans susceptibles pel respecte dels seus drets individuals i poc o no gens proclius a assumir els deures que els pertoquen en una democràcia de qualitat.

ELS POLÍTICS SÓN ELS MITJANS HUMANS per a l'acció de què es dota la societat per organitzar la vida pública, no uns alienígenes. Però resulta que la mateixa societat oblida que delega en el polític la seva representació -periòdicament revocable- i tendeix a considerar el polític com un cos estrany, fins i tot un adversari. Té molt a veure amb aquest distanciament la dicotomia teòrica que es vol establir entre societat civil i polítics. Els polítics són, al capdavant, membres especialitzats de la societat única, com ho són els treballadors de la Seat, els mestres, les infermeres, els botiguers... Oblida també la societat que demana a cegues al polític, i, per tant a si mateixa, coses tan contradictòries, com ara, el manteniment dels llocs de treball i la intangibilitat d'un model econòmic obsolet, l'augment de la despesa social i la reducció dels impostos, la preservació del medi ambient i el creixement material infinit

de la producció i el consum. I oblida en el terreny de l'atribució de responsabilitats morals que, si hi ha polítics corruptes, hi ha corruptors que surten de la glorificada societat civil.

HEM DE DISCREPAR D'UN PARELL de punts de la interpretació de la crisi que fa el professor Leopoldo Abadía en l'entrevista per a l'AVUI del 10 de gener passat, d'altra banda molt lúcida en l'anàlisi de diversos aspectes de la situació actual: en la gradació de culpes l'últim és el ciutadà i tan dolents són els polítics del govern com els de l'oposició. No encaixa. En el govern de la societat les respostes als problemes només poden ser polítiques i del conjunt de la societat. Per això, els polítics són, en tot cas, part imprescindible de la solució.